gemeente Rheden

# Raadsvoorstel

**portefeuillehouder**
R. ter Hoeven

**begrotingsprogramma**
1 Economische Ontwikkeling

**draagt bij aan Global Goal(s)**
- 4 Kwaliteitsonderwijs
- 8 Eerlijk werk en economische groei
- 9 Industrie innovatie en infrastructuur
- 11 Duurzame steden en gemeenschappen
- 17 Partnerschappen om doelstellingen te bereiken
- 18 Deel en geef door

**b en w-vergadering**
13 september 2022

**agendapunt**
3

**bijlage(n) ter inzage**
1

**rol raad**
Ter besluitvorming

**soort document**
Raadsvoorstel en -besluit

**voorbereidende vergadering**
11 oktober 2022

**agendapunt**

**raadsvergadering**
1 november 2022

**agendapunt**

**onderwerp**
Economische visie en uitvoeringsprogramma.

**INHOUD VOORSTEL**
- Instemmen met de Economische visie 2022 inclusief uitvoeringsprogramma 2023-2025 (bijlage 1).
- Instemmen met het beschikbaar stellen van een structureel budget van € 50.000,00 voor het economische uitvoeringsprogramma.
- Instemmen met het beschikbaar stellen van een incidenteel budget van € 50.000,00 behorende bij de Routekaart Circulaire Economie voor de periode van 2024-2025.

## 1 Waartoe is het voorstel gedaan?

Sinds maart 2020 is de wereld en daarmee ook de situatie in Rheden veranderd. Door de coronapandemie is grote onzekerheid ontstaan. De maatschappelijke gevolgen door de COVID-19 pandemie zijn fors en nog steeds voelbaar. Ondanks de economische groei, een stijging van het aantal ondernemers en een stijging van de werkgelegenheid staan er forse uitdagingen op de agenda (inflatie/energiecrisis/vluchtelingenproblematiek). Daarnaast doen zich diverse ontwikkelingen voor die in meer of mindere mate van invloed zullen zijn op onze ruimtelijk economische ontwikkeling.
De huidige economische visie is in een compleet andere tijd (2016) opgesteld en vastgesteld. De gemeente is verantwoordelijk voor het gemeentelijk lokaal economisch beleid. Daarom is het van belang om de huidige lokale economische beleidsnota te herijken op de nieuwe context.
Op 28 september 2021 heeft uw gemeenteraad ingestemd met de Startnotitie voor de Economische visie 2022–2025. Met het vaststellen van de de startnotitie heeft uw gemeenteraad kaders en thema’s meegegeven. Deze kaders en thema’s vormen de basis voor de nieuwe economische visie en uitvoeringsprogramma.

Routekaart Circulaire Economie
Op 25 januari 2022 heeft uw gemeenteraad ingestemd met de Routekaart Circulaire Economie. Hierbij is uw gemeenteraad geïnformeerd over de gewenste aansluiting met de nieuwe economische visie en uitvoeringsprogramma. Daarbij is aangegeven dat de circulaire projecten die een relatie hebben met het beleidsveld Economie opgenomen worden opgenomen in het toen nog op te stellen nieuwe economische uitvoeringsprogramma. Ten tijde van de besluitvorming in januari 2022 bevatte de Routekaart Circulaire Economie derhalve geen acties gerelateerd aan de Rhedense ondernemers.
In de nieuwe economische visie en uitvoeringsprogramma zijn overeenkomstig de wens van uw gemeenteraad concrete acties opgenomen die gerelateerd zijn aan de eerder vastgestelde Routekaart Circulaire Economie. Hiermee wordt dus concreet inzichtelijk gemaakt op welke wijze de ondernemers worden betrokken bij de gemeentelijke circulaire ambities. Tevens is hiermee Circulaire Economie nadrukkelijker een onderdeel geworden van het beleidsveld Economie.

Het doel van de nieuwe economische visie en uitvoeringsprogramma gemeente Rheden is de sociaal-economische structuur in de gemeente Rheden te versterken. Hierbij is het uitgangspunt dat de leefbaarheid en de natuur niet worden aangetast en waar mogelijk worden bevorderd, en er een zo hoog mogelijke mate van duurzaamheid en circulariteit wordt nagestreefd (amendement Groen Links/ PvdA, unaniem aangenomen op 28 september 2021; ‘Groene ontwikkeling is het meest economisch’).

Ondernemen in de gemeente Rheden gaat op een duurzame en circulaire wijze plaatsvinden. Gemeente Rheden zal in de toekomst kritischer worden in de profilering. De gemeente zal het in de toekomst niet hebben van grootschalige uitbreidingen van bijvoorbeeld bedrijventerreinen (o.a. door schaarste van gronden).
Er wordt meer ingezet in het verzilveren van kansen die zich voordoen en bijdragen aan een sterker sociaal economische structuur. In een aantal specifieke sectoren liggen kansen om ook de lokale economie te versterken. Daarbij denken wij onder andere aan de groeiende markt van (hoogwaardige) zorg en wellness. Er mogelijkheden in het versterken van onze toeristische en recreatieve kwaliteiten. Het aanjagen van startend ondernemerschap als spin-off van onze (groene) onderwijsinstellingen en meer inzetten op kwalitatieve verbeteringen van de huidige werklocaties (kwaliteit boven kwantiteit) worden ook gezien als kansen.

De implementatie van concrete acties die de lokale economie gaan stimuleren zal plaatsvinden vanuit een overkoepelende economische beleidsvisie. Deze visie vormt dan ook de basis voor acties die in de komende jaren uitgevoerd moeten worden met als doel het realiseren van een robuuste en duurzame economische ontwikkeling in de gemeente Rheden. De nieuwe economische visie legt relaties tussen de ‘harde’ kant (ruimtelijke ordening) de ‘zachte’ kant en de ‘natuurlijke’ kant. Hiermee proberen wij te bereiken dat economische groei (welvaart) in harmonie moet zijn met andere belangrijke graadmeters (welzijn, duurzaamheid en ongelijkheid). Al deze aspecten zijn belangrijke onderdelen van de lokale economie. De gemeente Rheden maakt hiermee een belangrijke stap in de richting van een lokale economie die gebaseerd is op de aspecten van de brede welvaart.

**2 Wat is het bestaand beleid c.q. kader?**

- Coalitieakkoord ‘Groener, Socialer, Dichterbij’ (2022).
- Routekaart Circulaire economie 25 januari 2022.
- Regionale agenda Groene Metropoolregio (2021).
- Motie Visie op Toerisme (2021).
- Een actuele economische beleidsnota van en voor de gemeente Rheden 2016-2020.

## 3 Wat willen wij bereiken?

Met de nieuwe economische visie en uitvoeringsprogramma willen wij bereiken dat de economische ontwikkeling in de gemeente Rheden zich positief ontwikkelt.
Belangrijk hierbij is dat dit op een duurzame, circulaire en inclusieve manier gaat plaatsvinden.
Daarnaast worden de volgende doelstellingen nagestreefd:

- De nieuwe economische visie is passend voor de actuele opgaven zoals bijvoorbeeld het verbeteren van de sociaal economische positie van inwoners.
- De economische samenhang tussen belangrijke beleidsvelden (toerisme en recreatie en circulaire economie) borgen in een geactualiseerde economische visie.
- De economische visie dient ook als input voor ruimtelijke vraagstukken (bijvoorbeeld bestemmingsplannen/visies (bijvoorbeeld structuurvisies)).
- Circulaire economie onderdeel laten uitmaken van de lokale economie.
- Vestigingsklimaat verbeteren voor de ondernemers in de gemeente Rheden (dichterbij).
- Faciliteren van de lokale bedrijven.
- Flexibiliteit vergroten op een aantal bedrijventerreinen en andere locaties zonder aantasting van de centrumfuncties.

## 4 Wat gaan wij ervoor doen?

Met de economische visie en uitvoeringsprogramma 2022-2025 wordt ingezet op de volgende thema's:

1 Ontwikkelen van een duurzame economische structuur (gewenst economisch DNA bepalen).
2 Inzetten op 'schone' werkgelegenheid en innovatie.
3 Stimuleren en aanjagen van ondernemerschap (behoud van talent).
4 Verzilveren van de kansen op het gebied van Toerisme & Recreatie passend op de schaal van Rheden, waaronder verblijfsrecreatie stimuleren.
5 Verstevigen van de strategische samenwerking (o.a. met het onderwijs en bedrijfsleven).
6 Versterken van de winkelgebieden (winkelgebieden transformeren van economisch gedreven naar belevings-gedreven opzet).
7 Vergroten van de inclusieve samenleving.

Voor elk genoemd thema zijn acties geformuleerd (zie bijlage 1). De acties zijn concreet en realistisch geformuleerd. Tegelijkertijd zijn ze ook vernieuwend, uitdagend en passend voor de gemeente Rheden. Een voorbeeld van een vernieuwde en uitdagende actie betreft de nulmeting voor de lokale brede welvaart. De nulmeting voor de brede welvaartsmonitor vanuit Rhedens perspectief geeft een mooi beginpunt, waarna jaarlijks de economische ontwikkeling inclusief brede welvaart wordt gemonitord. Nog maar weinig gemeenten in Nederland hebben deze stap genomen. Voor deze acties is een structureel budget noodzakelijk om voortvarend aan de slag te kunnen. Daarnaast is er een budget noodzakelijk voor de specifieke acties op het gebied van circulaire economie. Deze acties zijn ook opgenomen in het uitvoeringsprogramma conform uw besluit van 25 januari 2022.

Specifiek voor thema vier geldt dat in 2023 een visie op toerisme wordt vastgesteld, overeenkomstig de motie van 9 november 2021 (motie visie op toerisme). Deze visie zal als bouwsteen onderdeel worden van de nog op te stellen omgevingsvisie (2024).

<u>Aansluiting bij ambities Groene Metropoolregio</u>
De gemeente Rheden heeft zich gecommiteerd aan de regionale agenda van de Groene Metropoolregio. De lokale economische visie en uitvoeringsprogramma 2022-2025 kent een sterk lokaal karakter, maar tegelijkertijd sluit het goed aan bij de ambties van de regionale agenda van de Groene Metropoolregio.

Omgevingsvisie
De economische visie zal als input/bouwsteen gebruikt worden voor de omgevingsvisie. Enerzijds voor de keuzes die gemaakt zullen worden in de omgevingsagenda en anderzijds geeft de economische visie ideeën van mogelijke (omgevings)programma's. De omgevingsvisie moet december 2024 van kracht zijn (vastgesteld, gepubliceerd en raadpleegbaar).

**5 Wat zijn de financiële consequenties?**

Een onderdeel van de geactualiseerde economische visie is een uitvoeringsprogramma. Derhalve zullen ook concrete acties uitgevoerd gaan worden. Deze acties zullen ook kosten met zich meebrengen.
Om voortvarend te werk te gaan wordt het volgende voorgesteld:

1 Voor de uitvoering van acties behorend bij de verschillende thema's wordt een bedrag voorgesteld van € 50.000,00 structureel. Het beschikbaar structurele uitvoeringsbudget voor de huidige economische activiteiten bedraagt momenteel € 24.125,00. Per saldo wordt derhalve € 25.875,00 aan extra middelen gevraagd.
2 Specifiek voor de acties op het gebied van circulariteit wordt voorgesteld om € 50.000,00 incidenteel beschikbaar te stellen (periode 2023-2025).

Tijdens de raadsvergadering van 25 januari 2022 is uw gemeenteraad geïnformeerd over het benodigde budget voor de periode na 2022 om de acties op het gebied van Circulaire Economie te kunnen uitvoeren. Gekozen is om bij het aanbieden van de nieuwe economische visie en uitvoeringsprogramma een aanvraag te doen voor het aanvullende budget voor Circulaire Economie.

De voorgestelde bedragen worden verwerkt in de Programmabegroting 2023-2026.

| *Inzicht verloop beschikbaar budget* | *Structureel/ incidenteel* | *2023* | *2024* | *2025* | *2026* |
|---|---|---|---|---|---|
| **Budget** | | 0 | 0 | 0 | 0 |
| *Af: aangegane verplichtingen* | | | | | |
| *Bij: inkomsten* | | | | | |
| **Beschikbaar huidig budget** | Structureel | € 24.125,00 | € 24.125,00 | € 24.125,00 | € 24.125,00 |
| Noodzakelijk budget economische uitvoerings-programma 2022-2025 | Structureel | € 50.000,00 | € 50.000,00 | € 50.000,00 | € 50.000,00 |
| Gevraagd extra budget i.v.m. economische uitvoerings-programma 2022-2025 | | *€ 25.875,00* | *€ 25.875,00* | *€ 25.875,00* | *€ 25.875,00* |
| Reeds toegekend ten behoeve van de Routekaart Circulaire Economie via Kadernota 2023 (besluitvorming raad 5 juli 2022) | Incidenteel | € 50.000,00 | | | |
| Gevraagd budget Routekaart Circulaire Economie | Incidenteel | | € 50.000,00 | | |

**6 Wat zijn de risico's?**

De nieuwe economische visie en uitvoeringsprogramma is een dynamisch document dat aansluit bij veranderingen van behoeften van samenleving. Dit kan betekenen dat een tussentijdse bijstelling van de visie noodzakelijk wordt geacht. In dat geval komen wij terug bij uw gemeenteraad.
Voor de uitvoering van het actieprogramma zal de gemeente Rheden intensiever samenwerken met ondernemers, onderwijs en omwonenden.

**7 Wat is het draagvlak voor dit voorstel?**
De economische visie en uitvoeringsprogramma 2022-2025 is een resultaat van een participatief proces. De visie kwam tot stand dankzij de gewaardeerde inzet en inbreng van ondernemers(organisaties), onderwijsinstellingen, interne afdelingen en organisaties in de regio. In meerdere ronde-tafelbijeenkomsten droegen betrokkenen vanaf december 2021 bij aan de visie. In mei 2022 formuleerden wij samen met dezelfde betrokkenen vervolgens de acties van het uitvoeringsprogramma.

**8 Hoe en met wie wordt er gecommuniceerd?**
Nadat uw gemeenteraad met de voorliggende beslispunten heeft ingestemd ontvangen de diverse ondernemersverenigingen, onderwijsinstellingen en andere betrokkenen een exemplaar van de nieuwe economische visie.

**9 Wordt er een evaluatie uitgevoerd?**
Het economische uitvoeringsprogramma zal tweejaarlijks worden geëvalueerd. Daarnaast zal op de gebruikelijke wijze (P&C cyclus) een update worden gegeven van de voortgang.

Velp, 13 september 2022

Burgemeester en wethouders van Rheden,

Carol van Eert,
burgemeester.

Nadja Renkema,
secretaris.